

संस्कृत

१०२

श्री राम हृदय

प्रथम अध्याय

६९८ / स.सं. २५२४

(1)

॥ अथ श्रीरामहृदयप्रारंभाः ॥

(2)

१

श्रीगणेशायनमः श्रीमहादेव उवाच अत्र ते
कथयिष्यामिरहस्यमुतिदुर्लभं सीतारामम
रुत्सुतः संवादं मोक्षसाधनं १ पुरारामाय
णोरामोरावणं देवकंठकं हत्वारणे रणश्लाघी
सपुत्रबलवाहनं २ सीतया सहसुग्रीवल
क्ष्मणाभ्यां समुन्वितः अयोध्यामगमद्रामो
हनुमत्प्रसुरैर्वृतः ३ असिषित्तः परिवृतो

(2A)

वसिष्ठैर्महात्मभिः सिंहासने समासीनः
कोटि सूर्यसमप्रभः ४ दृष्ट्वा तदा हनुमंतं
प्राजलिप्रणतस्थितः कृतकार्यं निराकांक्ष
ज्ञानापेक्षं महामतिः रामसीतामुवाचे दं
ब्रूहितत्वं हनुमते निःकल्मषोयं ज्ञानस्य पा
त्रं नैतित्य भक्तिमान् ईतथेति जानकी प्रा
ह तत्वं रामस्य निश्चितं हनुमंते प्रपन्नायसी

(3)

॥२॥

तालोकविमोहिनी ७ सीतोवाच रामंविद्धि
पदंब्रह्मसच्चिदानंदमद्वयं सर्वोपाधिविनि
मुक्तंसत्तामात्रमुगोचरं आनंदनिर्मलंशां
तंनिर्विकारंनिर्जनं सर्वव्यापिनमात्मानंस्व
प्रकाशमकल्मषं मांविद्धिमूलं प्रकृतिस
र्गस्थित्यंतकारिणे तस्यसंनिधिमात्रेणसृजा
मीदमतंद्रिताः १० तत्सनिध्यमयातुष्टंतस्मि

(3A)

आरोप्यते बुधैः अयोध्यानगरे जन्मरघुवंशे
तिनिर्मले ३१ विश्वामित्रसहायत्वं मखसं
रक्षणं ततः अहत्याशपुत्रामनुंचापुत्रंगोम
हेशतुः ३२ मत्प्राणिसर्पणं पश्चाद्गार्गवस्य
मुदक्षयः अयोध्यानगरे वासो मया द्वादश
वार्षिक ३३ दंडकारण्यगमनं विराधवधमेव
च मायामारीचमरणं मायासीताहृदिस्तथा ॥३४॥

(4)

॥३॥

जठायुषोमोक्षलाभः कबंधस्यतथैवच ॥
रावर्यापूजनंपश्चात्सुग्रीवेणसमेवच ॥१५॥
वालिनश्वबंधः पश्चात्सीतल्लेषणमेवच ॥
सेतुबंधश्चजस्रदेवकायाश्रतिरोधनं ॥१६॥
रावणस्यवधोयुद्धेसुत्रस्यदुरात्मनः वि
भीषणोराज्यदानंपुष्पकेनमयासहा ॥१७॥
अयोध्यागमनंपश्चाद्वाज्येरामासिषेचन ॥

(4A)

एवमादीनि कर्माणि मयेव चरिताण्यपि ॥१७॥
आरोपयंति रामेस्मिन्निर्विकारे खिलात्मनि ॥
रामो न गच्छति नृति पृतिना नु शोचत्याकांक्षते
त्यजति नो न करोति किंचित् आनंदमूर्तिर
चलपरिनामहीने मायागुणाननुगतोहित
थाविभाति २० श्रीमहादेव उ० ततो रामः स्व
यंप्राह हनुमंतमुपस्थितं शृणु तत्प्रवक्षा

(5)

॥४॥

मित्यात्मानात्मपरात्मनां २१ आकारास्यय
थाभेदस्त्रिविधोद्दृश्यतेमहान् जलाशयेम
हाकारोस्तद्वच्च नएवहि २२ प्रतिबिंबग
व्यमपरंद्दृश्यतेत्रिविधंनभः बुध्यवच्छिन्न
चैतन्यमेकंपूर्णंतिथापरं २३ आभासत्त्वंपरं
ब्रह्मभूतमेवंत्रिधान्वितं साभासबुद्धेः क
र्तृत्वमवच्छिन्नेलिकारणि २४ साक्षिण्यारो

(5A)

प्यतेभ्रांत्याजीवनंचयथाबुधैः आभासस्तु
मृषाबुद्धिरविद्याकार्यमुच्यते २५ अविच्छि
नंतुतद्वत्सविच्छेदस्तुविकल्पितः अविच्छन्न
स्यपूर्णैकत्वंप्रतिमुच्यते २६ तत्त्वमस्या
दिवाक्यैश्च नाभासस्याहमस्तथा ऐक्यज्ञानं
यदोत्पन्नंमहावाक्यंनचात्मनोः २७ तदाविद्या
स्वकार्यैश्चनस्यैवनसंशयः एतद्विज्ञायम

(6)

॥९॥

इत्तोमद्भावायोपपद्यते २८ मद्भक्तिविमुखानां
हिशास्त्रमात्रेषुमुत्थतां नसानंनचमोक्षस्या
तेषांजन्मरातैरपि २९ इदंरहस्यंलदयंममात्म
नोमयैवसाक्षात्कथितंनवानघ मद्भक्तिहीना
यशथनत्वयादातचमद्भादपिराज्यतोधिकं॥३०
श्रीमहादेवउवाच० एतत्तेसिहितंदेवीश्रीरा
मलदयंमया अतिगुत्थतमंलदयंपवित्रंपाप

(6A)

शोधनं ३९ साक्षाद्रामेण कथितं सर्ववेदांतसं
ग्रहं यः पठेत् स तं भक्त्या समुक्तेनात्र संशयः ॥
॥ ३२ ॥ ब्रह्महत्यादिपापानि बहुजन्मार्जितान्य
पि नश्यत्येव न संदेहो रामस्य वचनं यथा ॥ ३३ ॥
जातिभ्रूषेपि पापी पुरोधन पुरदारेषु नित्योदितो
वास्तेषां ब्रह्मग्नमाह पितृवधुनिरतो योगिवृ
दापकारः यः संपूज्यासिरामं पठति च तद्दयं

७)

॥६॥

रामचंद्राय भक्त्या योगीन्द्ररूप्यत्रयं पदमपि ल

भते सर्वदेवैः स पूज्यः ३४ इति श्रीब्रह्मा

उपुरालो उत्तरखंडे उमासहस्रसंवादे अध्या

त्मरामायणे श्रीरामचंद्राय स पूज्यं प्रथमोऽध्यायः ॥३॥

॥ श्री ॥

॥ श्री ॥

॥ श्री ॥

॥ श्री ॥

॥ श्री ॥

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com